

**BÉKÉS MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE**

5600 Békéscsaba, Árpád sor 18.
Telefon: 66/441-156; Fax: 66/441-122

Előkészítő: Földesi István	NYILVÁNOS ülés.
Véleményező bizottságok: Pénzügyi Bizottság, Ügyrendi Bizottság, Területfejlesztési Bizottság, Társadalmi Kapcsolatok Bizottság.	A döntéshozatal egyszerű többséget igényel.

ELŐTERJESZTÉS

**Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
2015. május 7-én tartandó rendkívüli ülésére**

Tárgy: A Békés Megyei Önkormányzat 2014-2019 közötti időszakra szóló gazdasági programjának elfogadása

Tisztelt Közgyűlés!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mőtv.) 116. szakasza rendelkezése alapján a Közgyűlés hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti. A **gazdasági program**, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten **meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátását, a nyújtandó szolgáltatások biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.**

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése az előző önkormányzati ciklusokban érvényes, a 2007-2010 közötti időszakra szóló Társadalmi-gazdasági Programját (TGP) a 131/2007. (V.04.) KT. számú határozatával fogadta el. A dokumentum első aktualizálására és kiegészítésére, valamint időtávjának 2013-ig történő kiterjesztésére a 80/2008. (IV. 11.) KT. számú határozattal került sor. A testület a 11/2009. (II.13.) KT. számú határozatával fogadta el a program időarányos értékelését. Ezt követően a Közgyűlés a 148/2010. (VI. 25.) KT. számú határozatával elfogadta a 2007-2013 közötti időszakra szóló program értékelését, valamint ajánlásokat fogalmazott meg annak folytatására vonatkozóan. A dokumentumban foglaltak újabb felülvizsgálatáról, időtávjának 2014-ig történő kiterjesztéséről a 30/2011. (III.18.) KT. számú határozatával döntött a Közgyűlés.

A fenti döntések alapján az előző ciklusokban érvényes TGP 2014-ben, az előző Közgyűlés mandátumának lejártával, hatályát veszítette. Az Mőtv. rendelkezései szerint az újonnan megalakult Közgyűlés az alakuló ülését követő hat hónapon belül elfogadja a megbízatásának időtartamára vagy az azt meghaladó időszakra szóló gazdasági programját, fejlesztési tervét.

Az előző önkormányzati ciklusokra szóló TGP alapját képező önkormányzati feladatellátási, finanszírozási rendszer az elmúlt években alapvetően megváltozott. A megyei önkormányzatok intézményfenntartó szerepe megszűnt, vagyonuk nagy része állami tulajdonba került, feladataik a területfejlesztés, területrendezés, vidékfejlesztés és

koordináció lettek, költségvetési lehetőségei - a korábbi időszakokhoz képest - beszűkültek. A Békés Megyei Önkormányzat 2014-2019 időszakra szóló új gazdasági programjának tervezete ezen megváltozott feltételek figyelembevételével készült.

A Békés Megyei Önkormányzat 2014-2019 közötti időszakra - a Közgyűlés megbízatásának időszakára - szóló gazdasági programját, fejlesztési tervét a határozati javaslat mellékleteként terjesztem a Tisztelt Közgyűlés elé, kérve annak megvitatását és a határozati javaslat elfogadását.

I. Határozati javaslat

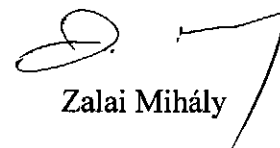
A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése

1. a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja a Békés Megyei Önkormányzat 2014-2019 évekre szóló gazdasági programját.
2. felkéri a Közgyűlés tisztségviselőit, tanácsnokait, a bizottságok elnökeit és tagjait, valamint Hivatalát, hogy Békés megye érdekében végzett tevékenységük során érvényesítsék a dokumentumban foglalt feladatokat és célkitűzéseket.

Felelős: Zalai Mihály elnök,
dr. Moka Eszter jegyző

Határidő a végrehajtásra: folyamatos.

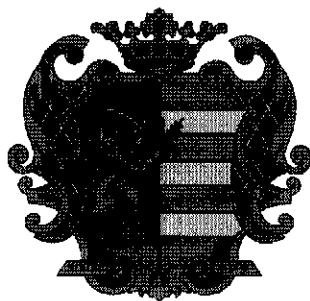
Békéscsaba, 2015. április 30.

Zalai Mihály

A .../2015. (V. 7.) KGY határozat melléklete.

**A BÉKÉS MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
2014–2019 KÖZÖTTI IDŐSZAKRA SZÓLÓ
GAZDASÁGI PROGRAMJA**

Elfogadta:
a Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése a
.../2015. (V. 7.) KGY. számú határozatával

BEVEZETÉS

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mőtv.) 116. szakaszának rendelkezése szerint a közgyűlés hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban rögzíti. A gazdasági program a közgyűlés megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátását, a nyújtandó szolgáltatások biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A Békés Megyei Önkormányzat 2014–2019 közötti időszakra szóló gazdasági programja, fejlesztési terve (a továbbiakban: Program) tehát az önkormányzat átfogó, a Közgyűlés és hivatala választási ciklusra szóló gazdasági és stratégiai dokumentuma, amely feladatellátás érdekében meghatározza a munkavégzés kereteit.

Az Mőtv. rendelkezései szerint a megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. Ezen alpfeladatok részletes meghatározását, kifejtését a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban: Tftv.) tartalmazza. Ezekon kívül egyéb ágazati törvények is meghatároznak a megyei önkormányzatok számára feladatokat.

A Program külön fejezetben tárgyalja:

- azokat alapvető, általános célkitűzéseket, alapelveket, amelyeket a feladatellátás során kiemelten és általános jelleggel kell figyelembe venni,
- a kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatokat és a feladatellátás során figyelembe venni szükséges célkitűzéseket,
- a feladatellátás feltételeit megteremteni hivatott funkcionális feladatellátást (gazdálkodás, finanszírozás, vagyongazdálkodás, humánerőforrás) és az ahhoz kapcsolódó célokat.

I. CÉLKITŰZÉSEK

A gazdasági program időtávjában a Békés Megyei Önkormányzat átfogó célja **a megye felzárkózásának ösztönzése a területi önkormányzatiság eszközrendszerének segítségével a következő prioritásokon keresztül:**

- Békés megyének el kell érnie, hogy Magyarország élelmiszer-gazdaságának motorja, fenntartható mintatérsege, a hazai megújuló agrárium szervező ereje lehessen. Ennek érdekében a megyei stratégia célul tűzte ki a szociális integrált gazdaságfejlesztés megvalósítását, melyhez minden hazai és EU forrást szükséges felhasználni
- A megyei aktivitási ráta szintjének emelése gazdasági, társadalmi és szociális értelemben
- A periférikus területek bekapcsolása a megye meghatározó gazdasági folyamataiba
- A fenti prioritásokat komplex módon kiszolgáló infrastruktúrafejlesztés támogatása

Az átfogó cél alátámasztásául a következő stratégiai célok szolgálnak:

- a megyei önkormányzat stabil gazdálkodásának fenntartása mellett a megyei önkormányzatok feladatellátási szintjéhez igazodó testületi, hivatali és vállalkozási struktúra működtetése
- a 2014-2020-as tervezési időszak uniós forrásainak megyébe dedikált keretei felhasználásának a szükségleteket figyelembe vevő területileg eltérő irányítása
- kiemelten fontos a megyei agrárágazat foglalkoztatottságának és hozzáadott értékének növelése, valamint az élelmiszeripari innováció előmozdítása, továbbá a mezőgazdasági vállalkozások versenyképességének javítása
- célul kell kitűzni a munkanélküliek visszavezetését a munkaerőpiacra vagy a szociális szövetkezeteken keresztüli önfoglalkoztatás segítségét
- továbbá javítani szükséges az országos átlagban is legmagasabbnak számító elvándorlási és munkanélküliségi rátán
- fontos cél a leghátrányosabb helyzetű déli járások felzárkóztatása
- a megye társadalmi-gazdasági problémái megoldása érdekében történő határozott fellépés a megye önkormányzati eszköztárának mozgósításával
- a gazdaságfejlesztési törekvésekhez igazodó piacvezérlés oktatási és képzési programkínálat, valamint foglalkoztatás ösztönzés kereteinek megteremtése; továbbá az érdekeltek teljes vertikumával történő szoros együttműködési kapcsolat kialakítása
- a megye köz-, üzleti- és civil szférájával való - általános értelemben vett - együttműködés erősítése

II. ÖNKORMÁNYZATI FELADATELLÁTÁS

2.1 Területfejlesztés

A Tftv. 2011. decemberi módosításával és annak 2012. január 1-ei hatályba lépésével a jogalkotó a területfejlesztési feladatokat területi szinten a regionális fejlesztési tanácsok megszüntetésével a megyei önkormányzatok hatáskörébe utalta. A Tftv.-ben foglalt közfeladatok ellátása során a megyei önkormányzat területi szinten összehangolja a kormányzat, az önkormányzatok, társadalmi szervezetek és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit, amelynek keretében a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről.

A 2014-2020-as európai uniós tervezési időszakra való felkészülés keretében az elmúlt 2010-2014 közötti önkormányzati ciklusban elkészültek a megyei területfejlesztési alapidokumentumok – megyei területfejlesztési koncepció, megyei területfejlesztési program. Elkészült továbbá a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program megyébe allokált forrásainak felhasználását megalapozó Integrált Területi Program első változata.

2.1.1 A 2014-2019 közötti időszak területfejlesztési feladatai

A területfejlesztési tervezési tevékenység részeként el kell készíteni Békés Megye Integrált Területi Programjának (a továbbiakban: ITP) végleges változatát a tervezés koordinációját irányító Nemzetgazdasági Minisztérium iránymutatásai és ütemezése szerint.

A megyei területfejlesztési koncepció és a területfejlesztési program megvalósulásának, érvényesülésének figyelemmel kísérése, indokolt esetben felülvizsgálatuk kezdeményezése: A koncepció és program érvényesítésének egyik fontos eszköze, hogy a megyei önkormányzat a települési önkormányzatok megkeresésére részt vesz a településrendezési eszközök, a településfejlesztési koncepciók, az integrált településfejlesztési stratégiák véleményezésében, azt is vizsgálva, hogy azok összhangban vannak-e az elfogadott megyei területfejlesztési koncepcióval és programmal. Az elkövetkező időszak folyamatos feladata a tervek közötti összhang elősegítése a megyei szintű célok megvalósítása érdekében.

Felkészülés a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendeletben foglalt feladatokra: Szükséges felmérni a megye települési önkormányzatainak igényét, illetve együttműködést kell ajánlani a megyei önkormányzati közreműködésre a rendelet hatálya alá tartozó forrásokból megvalósuló települési közfeladat fejlesztési projektek előkészítésében és megvalósításában. A projektmenedzsment feladatok ellátására, a települési önkormányzatok igényeire alapozott, a megyei önkormányzat költségvetésének teherbíró képességét figyelembevevő fenntartható szervezetfejlesztés irányába szükséges elmozdulni.

Az ITP végrehajtása: a projektmenedzsment feladatok ellátása, részvétel a területi kiválasztási eljárásrend döntés-előkészítő folyamatában, a Nemzetgazdasági Minisztérium Regionális Fejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkársága (a továbbiakban: IH) által elkészített és megküldött felhívások véleményezése, adatszolgáltatás az IH részére a többéves nemzeti keret és az éves fejlesztési keret összeállításához. Az ITP évenként szükségessé váló felülvizsgálata, esetleges módosítása.

A megyei önkormányzat 2012 elejétől a megyei területfejlesztési tanács és a regionális területfejlesztési tanács jogutódjává vált. A megyei területfejlesztési tanács az 1996–2006. években kötött támogatási szerződéseinek állományát is átadta, mely pályázatok döntéshozói, monitoring tevékenysége és ellenőrzése a megyei önkormányzat feladatává vált. A korábbi regionális fejlesztési tanács támogatási szerződéseit érintő döntési jogkörben a megyei önkormányzat jár el, melyhez kapcsolódó döntés-előkészítést és a végrehajtást a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. végzi.

A területfejlesztési feladatokat a Békés Megyei Önkormányzatnak a partnerség elvének figyelembevételével, a megye gazdasági szereplőinek, társadalmi és civil szervezeteinek a települési önkormányzatok bevonásával, az együttműködések és kapcsolatrendszerek kiterjesztésével, továbbépítésével kell végrehajtania. Támogatni szükséges azokat az együttműködési formákat, amelyek a megyei önkormányzat területfejlesztési szerepét, megye-összetartó erejét erősítik.

A megyei önkormányzat és a megyei jogú város önkormányzatának részvételével működő a megyei területfejlesztési konzultációs fórum, valamint a dél-alföldi régió megyei önkormányzatai részvételével működő regionális területfejlesztési konzultációs fórum keretein belüli koordináció hatékonyságát továbbra is biztosítani kell.

2.1.2 A megyei önkormányzati területfejlesztési feladatellátásának alapelvei:

- A megyei területfejlesztési koncepcióban kitűzött hosszú távú és a megyei területfejlesztési programban megfogalmazott középtávú célok teljesülésének elősegítése.
- A gazdasági, környezeti fenntarthatóság elvének érvényesülésének elősegítése.

- Hozzájárulás a megyén belüli társadalmi, gazdasági különbségek mérsékléséhez, a szegénység csökkentéséhez.
- A partnerség elvének érvényesítése.

2.2 Területrendezés

A Tftv. rendelkezései alapján a megyei önkormányzat az érintett települési önkormányzatok véleményeinek kikérésével elfogadja a megye területrendezési tervét. A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése 2005-ben a 15/2005. (X. 7.) KT számú rendelettel fogadta el a Békés megye területrendezési tervét, amelyet – a 2008-ban módosított Országos területrendezési tervvel történő összehangolás érdekében – a 2012-ben hatályba lépett 11/2012. (VI. 27.) önkormányzati rendeletével módosított.

Az Országos területrendezési terv 2013 végén hatályba lépett átfogó módosítása olyan mértékű és jellegű változásokat hozott, amelyek következtében a megyei terv és az országos terv összhangja megszűnt. Az összhang újbóli megteremtése érdekében, az Országos területrendezési terv rendelkezése szerint, 2015. december 31-ig módosítani kell a megyei területrendezési terveket. A tervmódosításhoz szükséges pénzügyi fedezet biztosítását követően Békés megye területrendezési tervének módosítását haladéktalanul meg kell kezdeni.

Az elkövetkező időszakban is folyamatos feladat a megyei területrendezési terv érvényesülésének elősegítése. Ennek alapvető eszköze a településrendezési eszközök készítésének, módosításának eljárásában való részvétel, amelynek keretében a készülő településrendezési eszközök és a megyei terv összhangjának vizsgálatára, illetve az ezzel kapcsolatos megyei önkormányzati véleményezésre kerül sor.

A településrendezési tervek véleményezése keretében az elsődleges feladat a megyei területrendezési tervben szereplő megyei terület-felhasználási kategóriákra, megyei térségi övezetekre vonatkozó szabályok településrendezési tervekben történő érvényesítése. Kiemelt szempont kell, hogy legyen a tervvéleményezéseknél Békés megye természeti, tájképi, építészeti értékeinek megőrzése, az ökológiai elvek érvényesülése. Ennek érdekében célunk az ökológiai rendszerek, zöldfolyosók folyamatosságának biztosítása, a táji, környezeti szempontból előnytelen, túlzott beépítési sűrűség elkerülése, a termőterületek művelés alól történő indokolatlan kivonásának megelőzése, a területi adottságok, erőforrások hosszú távú hasznosítása és védelme, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezése, a fenntartható fejlődés elvének megfelelő terület-felhasználás, valamint az optimális területi szerkezet kialakítása, illetve fenntartása.

2.3 Vidékfejlesztés

Kiindulási alapként a Nemzeti Vidékstratégia kereteiben megfogalmazott következő definíciót szükséges rögzíteni: *„Vidékfejlesztés mindazon tevékenységek fejlesztése, amelyek a vidéki településen élő lakosság megélhetési körülményinek jövedelemszerzési lehetőségeinek – az életminőségnek – javítására irányulnak, továbbá, amelyek a természeti erőforrások a környezet, a táj megőrzését szolgálják, és amelyek a vidék társadalomban betöltött funkcióinak ellátását tartósan erősítik.”* A fenti alapelvek és fogalom meghatározások tükrében Békés megye vonatkozásában megállapítható, hogy a megye agrártársadalmi és agrárgazdasági fejlődése kiemelt szerepet vállal a vidékfejlesztés tekintetében.

A mezőgazdasági termelés szempontjából legjobb minőségű, országos viszonylatban is kiemelkedő értékű termékeny talajok jellemzik a megye csaknem egészét - Békés megye

az ország legjobb adottságú mezőgazdasági területei közé tartozik. A megye talajadottságai elsősorban a szántóföldi növénytermesztésnek, a kertészeti művelésnek és a rét-, legelő gazdálkodásnak kedveznek. Emellett a térségben a napsütéses órák száma magas, ami a mezőgazdaság és a megújuló energia hasznosítás szempontjából is komoly lehetőségeket rejt magában.

Bár a megye erőteljes agrárorientációt mutat, sajátos probléma, hogy a kiváló adottságok ellenére a mezőgazdasági termékek feldolgozása és értékesítése sok esetben nem megoldott. Fentiekre tekintettel stratégiai kérdés a mezőgazdasági termékek értékesíthetőségének fejlesztése és az agrároutputokban megtestesülő hozzáadott érték jelentős emelése. Ennek eléréséhez feltétlenül szükséges a megye agráripari potenciáljának erősítése, az agrárszektorban dolgozó, magasan kvalifikált szakemberek helyben tartásának elősegítése, mellyel a megye gazdasági kibocsátása emelkedhetne.

A mezőgazdaság, mint egyetlen kitörési pont biztosíthatja a tartós munkanélküliek megélhetését. A 3 éve indított közmunkaprogram tapasztalatai jó alapot kínálhatnak egy komplex program beiktatásával a munkanélküliek munka világába történő visszavezetéséhez.

A megye 2012-2020-as időszakra megalkotott Nemzeti Vidékstratégiájának alapelveihez történő illeszkedés szerinti kitörési pontok a következők lehetnek:

- Helyi termékek előállítását és promócióját segítő, versenyképességet javító, értékalapú, horizontális gazdaságbővítés, helyi termelő, feldolgozó, értékesítő hálózatok szervezése.
- Térségspecifikus megyei brandek kialakítása, társadalmi-gazdasági kohézió erősítése város-vidék relációban.
- A munkavállalók készségeinek, a helyi gazdaság potenciális igényeinek és a képzési rendszer kínálatának közelítése.
- Turisztikai kínálat fejlesztése. Szálláshely, ellátás bővítése, szakirányú képzés, munkahelyteremtés, különös tekintettel a falusi szálláshelyek, helyi turisztikai, vendéglátó és kereskedelmi szolgáltatások fejlesztésére.
- A természeti és a kultúrtáj, az építészeti örökség megőrzése, valamint szellemi értékmegőrzés.
- Hátrányos helyzetű települések felzárkóztatása, és a fenntartható fejlődés alapjainak megteremtése.
- A határokon átnyúló és közösségek közötti gazdasági, társadalmi és kulturális kapcsolatok fejlesztése.
- Az esélyegyenlőség elősegítése, a fogyatékkal élők, nemzeti kisebbségek számára az oktatás, képzés segítségével. Községek és közösségi terek fejlesztése.
- A fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében az oktatási intézmények illetve képzést végző vállalkozások helyi igényekre épülő, piacképes képzéseinek előtérbe helyezése, ösztöndíjprogramok (a megye gazdasági ágainak megfelelő képzések preferálása).
- LEADER program továbbvitele, a Helyi Akciócsoport és a megyei önkormányzat közötti együttműködés erősítésével, a megyén belül térségek közötti együttműködési programok indítása.
- az agrárszektor képviselői számára információ-nyújtás annak érdekében, hogy a központilag meghirdetésre kerülő, országos intézkedések közül minél nagyobb forrást lehessen Békés megyébe becsatornázni.
- terület- és vidékfejlesztéssel érintett szakmai szervezetek közötti kommunikáció, együttműködés erősítése.

A térségi agrárgazdaság revitalizációjának és a vidékfejlesztési kitörési pontok kiaknázásának szervezőerejévé - eszköztárán belül – a Megyei Önkormányzat válhat.

2.4 Koordináció

A Tftv. megyei koordinációról szóló pontja rendkívül széles körű feladatokat rögzít a megyei önkormányzat számára. Ezen feladatoknak a megyei önkormányzat, mint területi önkormányzat csak akkor tud eleget tenni, ha kiterjedt partnerkapcsolati hálóval rendelkezik. A partnerség általános célja egy megyei szintű stratégiai társadalom- és gazdaságfejlesztés megalapozása, amelynek hatása kiterjed a területén működő vállalkozások, intézmények és szervezetek, illetve az itt élő emberek és közösségek irányába. Az együttműködések, partneri kapcsolatok kiépítése nélkül a megyei fejlesztési program nem hajtható végre megfelelő hatékonysággal. Ennek a partneri hálózatnak a kiépítése, újraépítése megkezdődött az elmúlt évek programozási munkája során. Az elkövetkező időszakban ezt a munkát folytatni kell a fejlesztési programok megvalósítása terén, másrészt a társadalmi és szakmai együttműködések javítása érdekében.

2.5 Környezetvédelem

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény a megyei önkormányzatok részére környezetvédelmi feladatokat határoz meg. A megyei önkormányzat a környezet védelmével kapcsolatos feladatainak ellátása érdekében:

- a települési önkormányzatokkal egyeztetett környezetvédelmi programot készít, melyet a megyei közgyűlés hagy jóvá,
- előzetesen véleményt nyilvánít a települési önkormányzati környezetvédelmi programokról, illetve kezdeményezi azok megalkotását,
- állást foglal a települési önkormányzatok környezetvédelmet érintő rendeleteinek tervezeteivel kapcsolatban.

A Közgyűlés 2000-ben a 123/2000. (VI. 30.) KT számú határozatával fogadta el Békés Megye Kistérségi Komplex Környezetvédelmi Programját. A program felülvizsgálatára 2008-ban került sor. A felülvizsgálat eredményeként elkészített programot a Közgyűlés 2008. október 3-án fogadta el a 315/2008. (X. 3.) KT számú határozatával. A 1995. évi LIII. törvény szerint a megyei környezetvédelmi programot szükség szerint, de legalább a Nemzeti Környezetvédelmi Program megújítását, illetve felülvizsgálatát követően módosítani szükséges. A 2009-2014 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program időtávja lejárt. A 2014-2019 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program 2013 őszén elkészült, de az Országgyűlés által történő elfogadására még nem került sor. Miután elfogadása megtörténik a megyei környezetvédelmi program felülvizsgálatát el kell végezni.

2.6 Idegenforgalom

A 1991. évi XX. törvény 66. §-a kimondja, hogy a megyei önkormányzat:

- Összehangolja az idegenforgalom területi érdekeit az országos érdekekkel, gondoskodik az idegenforgalmi értékek feltárásáról, bemutatásáról, propagálásáról.
- Összehangolja az idegenforgalom helyi fejlesztését, és elemzi a terület idegenforgalmának alakulását.

A Békés Megyei Önkormányzat fenti törvényben megfogalmazott feladatok egy részét saját hivatalán belül látja el, másik részét a Békés Megyei Vállalkozásfejlesztési

Alapítvány végzi, amelyben az önkormányzat az alapítói jogokat gyakorolja, és így szoros együttműködés valósul meg a két szervezet között, ami a megyei turizmus és idegenforgalom tekintetében különösen igaz.

Az önkormányzat saját költségvetési keretéből, illetve pályázati úton szerezhető támogatásokból tervezi a jövőben is, hogy a megye idegenforgalmi potenciáljának növeléséhez bizonyos eszközökkel hozzájáruljon:

- A korábbi években is bevált általános és tematikus kiadványok készítése és terjesztése továbbra is tervezett feladataink között szerepel, hogy az elkövetkező ciklusban megjelenő kiadványok segítségével is népszerűsíteni tudjuk megyénk turisztikai értékeit.
- Mind belföldi, mind külföldi szakmai kiállításokon, rendezvényeken fogja képviseltetni magát az önkormányzat, követve a jól bevált gyakorlatot, vonzerőink bemutatásának, propagálásának céljából.
- Az önkormányzat honlapja jelenleg fejlesztés alatt áll. A megújított felület idegenforgalmi, turisztikai hasznos információkat és linkeket is tartalmaz majd, átgondolt szerkezetben.

A Békés Megyéért Vállalkozásfejlesztési Alapítvány megyei Tourinform-irodát is működtet. Elsődleges feladata, hogy informálja a megyébe látogatókat, a partnereket az országos, illetve az iroda működési területén lévő turisztikai látnivalókról és szolgáltatókról, programgazdákról, szolgáltatásokról, programokról. Az iroda ellátja a területi turisztikai marketing feladatokat, részt vesz hazai és külföldi kiállításokon, jelentősebb rendezvényeken, amelyeken a terület turisztikai vállalkozóit képviseli, illetve megyei irodaként koordinálja a Békés megyében működő másik 7 iroda tevékenységét. Mindezek jelentős részét saját bevételeiből kell fedeznie a jövőben is, melyek között megtalálhatóak mind központi források, megyei önkormányzati támogatás, és pályázati források is.

Békés megye az egyik legelmaradottabb térség az országban, főváros-megyeszékhely autópályán való elérhetőség nélkül. A kevés kitörési lehetőség egyike az idegenforgalom lehet, ezért a felsorolt tevékenységi köröket a jövőben is hangsúlyosan kezeli mind a megyei önkormányzat, mind az alapítvány.

2.7 Megyei értéktár

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 39/2013 (VI.6.) sz. KGY határozatában hozta létre a Békés Megyei Értéktár Bizottságot (a továbbiakban Értéktár Bizottság), „*A magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról*” szóló 2012. évi XXX. törvény (a továbbiakban Hungarikum törvény) alapján, valamint „*A magyar nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról*” szóló 114/2013 (IV.16.) Korm. rendelet (a továbbiakban Hungarikum kormányrendelet) értelmében az 56/2013 (IX.13.) sz. KGY határozatban jóváhagyta a működési szabályzatát. Ezt követően 2013. 09. 23-án az Értéktár Bizottság megtartotta az alakuló ülését.

Az Értéktár Bizottság a 2014-ben kezdődött önkormányzati ciklusban is megalakult, és aktív tevékenységet folytat a megye értékeinek gyűjtésében, és az értékgyűjtés szervezésében.

A 2015. évben a Földművelésügyi Minisztériummal kötött szerződés szerint megtörténik a <http://bekesmegye.hu> honlap értéktár felületének kialakítása, és a <http://ertektar.bekesmegye.com> adatbázis véglegesítése. Utóbbi megkönnyíti az értékek

felterjesztését a települési értéktár bizottságok és az értékgyűjtésben aktív szervezetek, illetve magánszemélyek számára. A fejlesztés keretében a megyei Tourinform irodában értékpont kialakítására került sor, amely az eddig a megyei értéktárba felvett értékeket mutatja be, továbbá lehetőséget biztosít több megyei szereplő termékének prezentálására is. A Hungarikum kormányrendelet értelmében a megyei értéktár bizottságok feladatkörébe tartozik a megye területén lévő települési értéktár bizottságok szervezése, mely elvégzésére 15 állomásból álló Értéktár túra sorozatot tervezett az Értéktár Bizottság.

Az értéktárral kapcsolatos feladatok a törvény értelmében önként vállalt feladatok, ezért az önkormányzat saját bevételeire támaszkodva, valamint partnereket, civil szervezeteket bevonva végzi el azokat, így az együttműködés és az aktív munkavégzés feltétele a működésének.

Kitekintés a következő évek feladataira, kihívásaira:

- Békés megye országosan nézve, a viszonylag kevés számú település miatt könnyebben ki tud alakítani egy 90%-hoz közelítő települési értéktár bizottság „hálózatot”, mely alapja lehet a megyei értékgyűjtő munkának és így bizonyos megyei brandek kialakításának.
- A Megyei Értéktár Bizottságra egyfajta koordináló-összekötő feladat hárul a települési értéktárak és a Földművelésügyi Minisztérium között.
- Civil szervezetekkel történő együttműködés szükségessége, magasabb szintre emelése, jó kapcsolatok ápolása és közösség-szervező erejük kiaknázása.
- A sikeres pályázati részvétel szükségessége megnő, elsősorban az évente meghirdetett HUNG-pályázatokon való szereplés lenne alapvető, valamint egyéb, az értéktárak feladatellátásával kapcsolatos támogatásokban való részesülés elnyerése is indokolt, melyek a működés anyagi feltételeit nagyban biztosítanák.

2.8 Nemzetközi kapcsolatok

Nemzetközi kapcsolatrendszerünk egyik elsőrendű célja, hogy Békés megye kulturális és gazdasági sajátosságai nemzetközi szinten erősödjenek, illetve Békés megye a nemzetközi színterről hatásokat fogadjon be. A két tendencia így egymást erősítve járul hozzá az itt élő emberek életminőségének javításához. A testvérmegyei, testvértartományi kapcsolatok kialakítása, fenntartása terén tovább kell erősíteni a kapcsolatok közös érdekeken nyugvó jellegét, ami a formális jelleg visszaszorítását és a kapcsolatok érdemi tartalommal való megtöltését jelenti.

Fenti önkormányzati állásfoglalás fontos eleme az is, hogy a jövőben a takarékoság és költséghatékonyság elvét is fokozottan kell érvényesíteni a külkapcsolatok tervezésében és kivitelezésében. Az évek során nemzetközi kapcsolataink sok olyan tapasztalattal szolgáltak, amelyeket eredményesen felhasználunk a kapcsolatok értékelésekor, az együttműködések új hangsúlyainak meghatározásakor, esetleg a tevékenységek átszervezésekor.

Külügyi kapcsolatépítésünknek támogatnia kell a Békés megyei települések, szakmai szervezetek és intézmények nemzetközi projektkezdeményezéseit. A megye gazdaságfejlesztésének stratégiai céljai megvalósításában kitörési pontként jelölt agrárorientáció támogatásának a nemzetközi kapcsolatépítések során is kifejezésre kell kerülnie. A közmunkaprogramok tapasztalataira alapozó, a munkanélküliek munka világába történő visszavezetését célzó komplex programok eredményeinek megosztását a nemzetközi kapcsolatok szintjére kell emelni. Jó gyakorlatként említhető az Európai Közös

Jövő Építő ETT tapasztalatátadása a hasonló adottságokkal rendelkező román szervezetek számára.

Továbbá nemzetközi kapcsolataink tervezése, ápolása során törekedni kell Békés megye turisztikai értékeinek bemutatására, a megye népszerűsítésére.

Békés megye földrajzi helyzetéből adódóan komoly potenciált jelent a határ menti szomszédokkal való együttműködés, ami lehetőségeinket tovább bővíti. A szomszédos határon túli megyékkel, Arad és Bihar megyékkel való kapcsolatainkat ezért kiemelten fontosnak tartjuk a jövő vonatkozásában, melyre a 2014-2020 Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program tervezői munkacsoportjában való részvételünk is alkalmas biztosít.

Külügyi kapcsolatépítésünket három prioritási terület határozza meg.

- Külügyi kapcsolatainkat közvetlenül Békés megye földrajzi helyzete befolyásolja, ennek megfelelően a magyar-román határ menti kapcsolatok (szomszédság) fejlesztése kiemelt érdekünk. Kiemelt figyelmet kell fordítani az Interreg V-A Románia-Magyarország 2014-2020 Határon Átnyúló Együttműködés Programra Közös Monitoring Bizottsági tagságunk révén, illetve Tervezési Munkacsoport tagságunk révén.
- Kárpát-medencei testvérmegyei kapcsolatok: Hargita megye és Kovászna megye
- Külügyi kapcsolataink prioritásainak harmadik nagyobb területe a nemzetközi szervezetek munkájának nyomon követése, illetve abban való részvétel, pl. Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat.

A Békés Megyei Önkormányzat a nemzetközi kapcsolatok fenntartását, bővítését, illetve rendszeres találkozókat megrendezését egyrészt saját költségvetéséből finanszírozza, másrészt nemzetközi és uniós pályázatok segítségével szeretné megteremteni a lehetőségét olyan rendezvények és projektek megvalósításának, melyek a szerény költségvetésből nem megengedhető tartalmasabb, külföldi kapcsolatok nagyobb fokú elmélyülését is realizálhatják.

2.9 Együttműködések

A célkitűzések, feladatok megvalósítása az állami szervekkel, a megyében működő települések és a szomszédos megyék önkormányzataival, a megye gazdasági életének meghatározó szereplőivel, a megyében működő tudásbázisokkal, szakmai és civil szervezetekkel, az európai uniós és egyéb belföldi és külföldi partnerekkel a kölcsönös érdekeken alapuló, együttes, átgondolt, jól koordinált együttműködést igényel.

A gazdasági program megvalósulásához a megyei önkormányzat részéről alapvető feltétel, hogy rendelkezzen azokkal a forrásokkal, amelyek lehetővé teszik az önkormányzati törvény szerinti kötelező feladatai, valamint a testület által esetlegesen önként vállalt feladatok ellátását, továbbá, hogy a feladatellátás módját, szerkezetét hozzá tudja rendelni a források változásához.

A kitűzött célok eléréséhez szükséges a Megyei Közgyűlés, a Bizottságok és a Közgyűlés Hivatalának tudatos, aktív és kezdeményező szerepvállalása. A közigazgatás átalakulása és az új önkormányzati törvény következtében lezajlott változások megkövetelik a rugalmasságot és az aktív alkalmazkodást.

Míndezek jegyében az alábbi relációkban bír fokozott jelentőséggel az együttműködés:

- megyei területfejlesztési konzultációs fórum,

- a megyék közötti együttműködés,
- a megye településeivel, a megyei jogú város önkormányzatával, a kormányhivatallal, és a járásokkal való kapcsolat erősítése, bővítése,
- a megyében működő állami szervekkel, gazdasági kamarákkal, szakmai és érdekképviselői szervekkel való együttműködés gyakorlatiassá tétele,
- a megyei és országos médiával kialakított együttműködés a megfelelő lakosság tájékoztatása érdekében.

A megyei önkormányzatok jóval kisebb költségvetésből történő feladatellátása érdekében rendkívül fontos az együttműködés, az ennek során biztosított koordinációs szerep, a szerteaprózódó tevékenységek helyett néhány komolyabb feladatra fókuszálás a partnerség hangsúlyozásával és a kapcsolattartás újabb eszközeivel.

III. ÖNKORMÁNYZATI GAZDÁLKODÁS

3.1 Költségvetés gazdálkodás feltételei, a feladatellátás finanszírozása

A 2015-2020 évekre vonatkozó gazdasági program végrehajtásának egyik alapfeltétele, hogy a megyei önkormányzat kiszámítható, stabil pénzügyi háttérrel rendelkezzen. A konszolidáció hatásaként, a 2012. évtől a megyei önkormányzatok vagyoni, pénzügyi helyzete jelentős mértékben átalakult. Megszűnt a korábbi intézményműködtető struktúra. Esetünkben elmondható, hogy 2012-től az éves központi költségvetésről szóló törvények által megállapított költségvetési támogatás nem változott, ezért a gazdálkodás kialakítása, a működőképesség biztosítása költségvetési egyensúly mellett történt. A kiszámíthatónak mondható állami támogatás mellett ugyanakkor az önkormányzatnak törekednie kell arra, hogy a saját bevételeket fejlesztésekre fordítsa és ne a működési kiadások finanszírozásával élje fel.

A gazdasági stratégia kiemelt céljai közé tartozik az önkormányzat gazdálkodásának hosszú távú fenntarthatóvá tétele. Biztosítani kell egy működőképes önkormányzati feladat ellátási rendszert. A gazdálkodási feltételek kialakításakor figyelembe kell venni a makrogazdasági folyamatokat, a hosszabb távú államháztartási prioritásokat, a gazdasági környezet várható változásait és annak az önkormányzati gazdasági helyzetre gyakorolt hatását. Ennek érdekében szükség van arra, hogy az önkormányzat felvázolja, hogy a rendelkezésre álló feladat- és forrásstruktúrával melyek azok a jövőbeni célok, amelyeket elérhet.

A feladatok átrendeződése a finanszírozási rendszer átalakítását vonta maga után. Az Mőtv.-ben rögzítésre került, hogy az Országgyűlés feladatfinanszírozási rendszer keretében a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott módon támogatja a helyi önkormányzatokat, melynek célja, hogy az önkormányzatok kötelező feladatainak ellátásához szükséges működési forrás rendelkezésre álljon, működési hiány ne léphessen fel. Feladatfinanszírozás során az állam által meghatározott működési kiadási szükséglet, valamint az önkormányzat működési bevételi lehetőségeinek figyelembe vételével kerül meghatározásra az egyes önkormányzatok költségvetési támogatása. A sarkalatos törvényben rögzítésre került továbbá a takarékos gazdálkodás, a helyi önkormányzat jogszabályon alapuló, elvárható saját bevétel figyelembe vételének követelménye. A feladatfinanszírozási rendszernek biztosítani kell a helyi önkormányzatok bevételi érdekeltiségének fenntartását. A költségvetési rendeletben működési hiány nem tervezhető.

Kivételes esetben, jogszabályban meghatározott módon az önkormányzat működőképessége megőrzése érdekében kiegészítő támogatás adható.

A Békés Megyei Önkormányzat fizetési számláját 2012-től a Magyar Államkincstár köteles vezetni. Ez a gazdálkodás szempontjából azt jelenti, hogy részére finanszírozási célú pénzügyi műveletek nem állnak rendelkezésre, hitelfelvételre nem jogosult, a fizetési számlákon rendelkezésre álló pénzeszközök után kamatbevétel nem érvényesíthető.

A költségvetési egyensúly megtartása, a likviditási gondok megoldása a költségvetési törvény szerint igényelhető finanszírozási forrásokból történhet, illetve a nettó finanszírozás átütemezésének engedélyeztetésével valósulhat meg.

Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvényben rögzítetteknek megfelelően a helyi önkormányzat adósságot keletkeztető kötelezettségvállalást kizárólag a Kormány engedélyével tehet. A kötelezettségvállalás mértéke éves szinten nem haladhatja meg az önkormányzat saját bevételeinek 50%-át.

Önként vállalt feladatokat az önkormányzat kizárólag saját bevételei terhére láthat el. A kötelező és önként vállalt feladatok ellátásának forrásait és kiadásait a költségvetési rendeletnek elkülönítetten kell tartalmaznia. A szűk gazdasági mozgástérből adódóan fontos a saját bevételi források felkutatása, a külső források bevonása és a különböző költségelemek már megkezdett racionalizálása.

A gazdálkodásban továbbra is biztosítani kell az alábbi államháztartási és számviteli alapelveket:

- pénzügyi egyensúly megtartása,
- működőképesség biztosítása,
- kötelező feladatok ellátása,
- a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti kötelező juttatások biztosítása,
- a közpénzek gazdaságos, hatékony, eredményes és ellenőrizhető felhasználása,
- a tervezés és beszámolás teljes körűsége és nyilvánossága.

Kiemelt feladat, hogy a pénzügyi gazdálkodási tevékenység naprakész legyen, így az megfelelő információt tudjon nyújtani a döntéshozók számára. A gazdálkodás során fokozott figyelemmel kell készülnie a költségvetési-rendelet szerinti előirányzat-felhasználási ütemtervnek és likviditási tervnek. A költségvetést érintő döntések meghozatala előtt készüljön felmérés - legkedvezőbb döntés érdekében -, amely az adott döntéshatást anyagi és hatékonysági szempontból is elemzi.

A 2015-2020 évekre szóló gazdasági program elsődleges célja a likviditás megőrzése és az esetleges problémák kezelése, mert a feladat ellátás csak ebben az esetben biztosítható. Szigorú gazdálkodás mellett, a pályázati lehetőségek feltárásával, azok kihasználásával kell biztosítani az önkormányzat pénzügyi egyensúlyának megőrzését. Törekedni kell a saját bevételi lehetőségek felkutatására és a bevételi források növelésére. Az egyensúly megteremtése érdekében a feladatokat rangsorolni és racionalizálni szükséges.

3.2 Vagyongazdálkodás

A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény rendelkezései alapján a megyei önkormányzatok vagyoni elemei, vagyoni értékű jogai 2012. január 1-jétől a Magyar Állam tulajdonába kerültek, kivételt képezve az

átadás-átvételi megállapodásban megjelölt, a megyei önkormányzat feladatellátásához, és a hivatal működéséhez szükséges ingó és ingatlan vagyoni kört. A megváltozott vagyoni kör jelentősen behatárolja az önkormányzat részére képezhető működési bevételek körét.

Magyarország Alaptörvényének 38. cikkelye rögzíti, hogy a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon alapvető rendeltetése a közfeladat ellátásának biztosítása. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele.

A Békés Megyei Önkormányzat vagyona a nemzeti vagyon része, amely törzsvagyon vagy üzleti vagyon lehet. A törzsvagyon közvetlenül a kötelező önkormányzati feladatkör ellátását vagy hatáskör gyakorlását szolgálja. Ezen vagyoni körbe tartozik az önkormányzat épületének – Megyeháza – 1/1 tulajdoni hányad alapján megillető vagyonrésze.

A megyei önkormányzat törzsvagyonát a kötelező feladatok színvonalas ellátása érdekében, jó gazda módjára költségtakarékosan, értékének megőrzésével, állagának védelmével szükséges működtetni, és biztosítani kell a karbantartáshoz, felújításhoz elengedhetetlen forrásokat. A karbantartási és felújítási munkákra fordított fokozott figyelem szükségességét indokolják a Megyeháza épületében a területfejlesztési tevékenységhez kapcsolódó konferenciák, fórumok megtartása, valamint a közgyűlési és bizottsági ülések kulturált, egy funkcióban történő lebonyolítása. Tervezzük a Megyeháza épületenergetikai korszerűsítésének megoldását amennyiben a pályázati anyagban megfogalmazott műszaki paraméterek biztosítása gazdaságosan megoldható és a szükséges források az önkormányzat rendelkezésére állnak, így hozzájárulva a felértékelődő belvárosi környezethez.

Az üzleti vagyon része az 5600 Békéscsaba, Kazinczy lakótelep 23/A. sz. II. emelet 6. ajtó alatt és az 5600 Békéscsaba, Wlassics sétány 8. sz. II. emelet 9. ajtó alatt lévő két lakás és a hozzájuk tartozó közös helyiségek. A lakások a Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése Pénzügyi Bizottságának döntése értelmében bérbeadás alapján hasznosításra kerülnek. Rövidtávon a lakások értékesítését nem tervezzük.

A Békés Megyei Önkormányzat vagyonát képezik továbbá az önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaságokban szereplő vagyon, illetve a főkönyvi nyilvántartásában szereplő tárgyi eszközök.

Az Önkormányzatnak jelenleg három gazdasági társaságban van részesedése és kizárólag olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulásának mértékét. A törvény erejénél fogva a megyei önkormányzat 33,33%-os résztulajdonosává vált a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökségnek, ezentúl két nonprofit formában működő gazdasági társaságban van kizárólagos tulajdoni részesedése.

A 2014-es évben a Békés Megyei Önkormányzat vagyonkezelésébe került a békéscsabai 32 hrsz-ú, természetben 5600 Békéscsaba, Gyulai út 1. szám alatti irodaépület ingatlan, melyet bérbeadás útján hasznosítunk. Többek között ebben az ingatlanban biztosított a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Békés Megyei Kirendeltségének munkatársai részére irodahelyiség.

Az üzleti vagyoni körbe tartozó vagyonelemek közül feleslegessé váló vagyontárgyak hasznosításából, értékesítéséből származó bevételek egészítik ki a megyei önkormányzat saját forrásait.

A Mőtv. 109. § (6) bekezdése előírja az önkormányzatok számára, hogy legalább a vagyoni eszközök elszámolt értékcsökkenésének megfelelő mértékben kell gondoskodni a vagyon felújításáról, pótlólagos beruházásról. Ennek megfelelően a pénzügyi lehetőségek függvényében, de legalább az elszámolt értékcsökkenés mértékéig szükséges a mindenkori költségvetési rendeletben tartalékot képezni.

3.3 Pályázatokon keresztüli forrásbevonás

A megyei önkormányzati rendszer átalakítása alapvetően változtatta meg a Békés Megyei Önkormányzat gazdálkodását is. A vagyoni helyzet változása jelentősen szűkítette a megyei önkormányzat működési bevételeinek lehetséges körét, és ezen keresztül az önkormányzat gazdasági értelemben vett mozgásterét is.

Felelős gazdálkodással, és az önkormányzati feladatellátással összefüggő, továbbá a megyei önkormányzati szintre irányított források, valamint az elérhető pályázatok teljes körű feltárásával és mozgósításával szükséges biztosítani a Békés Megyei Önkormányzat működőképességét és a megyei önkormányzat stratégiai célkitűzéseinek megvalósítását. Az önkormányzat gazdasági stabilitásának fenntartása érdekében azonban a feladatok folyamatos rangsorolása és racionalizálása szükséges.

Az önkormányzati feladatellátással összefüggően felhasznált források 2012-től

Megnevezés (projekt címe)	A megvalósítás időpontja (-tól –ig)	A projekt összes költsége (Ft)	Finanszírozás forrása	Támogatott projekt esetén a támogatási program neve, azonosító száma
A Békés Megyei Önkormányzat tervezési dokumentumainak elkészítése és felkészülése a 2014-2020-as fejlesztési időszakra	2012.04.01-2014.10.31.	90.000.000 Ft	ÁROP	ÁROP-1.2.11/A-2013-2013-0019
„Értéktár hálózat kialakítása Békés megyében – A közigazgatás és a civil szektor megyei szintű, mintaértékű együttműködésével”	2013.12.02-2014.10.31	15.000.000 Ft	ÁROP	ÁROP-1.A.6-2013-2013-0030
Szervezetfejlesztés a rugalmasabb munkahelyért a Békés Megyei Önkormányzat Hivatalában	2013.07.01-2014.06.30	15.000.000 Ft	TÁMOP	TÁMOP-2.4.5-12/7-2012-0004

A gazdasági program időtávjában is kiemelt szerep jut a pályázati tevékenységnek, hiszen a szűkös költségvetési keretek között a pályázatokon történő részvétel biztosíthatja azon források megszerzését, amelyek segítségével az önkormányzat a meghatározott céljait eredményesen valósíthatja meg.

3.4 Humánerőforrás gazdálkodás

Az államigazgatási és a költségvetési szervek vezetését a kontrollrendszerük, kontrollkörnyezetük kialakítását törvények és kormányrendeletek kötelezik. A szervezetet az alkalmazottak működtetik, technikai eszközeit, vagyontárgyait a munkatársak kezelik, és az ő tevékenységük révén jönnek létre a társadalom tagjai számára szükséges anyagi értékek, válik lehetővé jogos igényeik kielégítése. Ezért a kontrollkörnyezeten belül a legfontosabb terület az emberi erőforrásokkal való hatékony, gazdaságos és eredményes gazdálkodás feltételeinek, követelményeinek meghatározása, az adott szervnél foglalkoztatott munkatársak lojális magatartásának motiválása, a célok elérésében való aktív részvételük anyagi és erkölcsi ösztönzése, amelynek szabályozása egységes módon ki kell, hogy terjedjen a költségvetési szerv valamennyi tevékenységi körére az emberi erőforrások megszerzésére, megtartására, fejlesztésére, megbecsülésére, hatékony és eredményes foglalkoztatására.

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése 18 képviselőből áll, melyet a tagjai sorából választott megyei közgyűlés elnöke, alelnöke valamint társadalmi megbízatású alelnöke képvisel. Az önkormányzati közgyűlési feladatok ésszerű és koncentrált ellátásához igazodva, valamint a bizottságok közötti munkateher egyenletesebb elosztása érdekében négy bizottságot működtet:

- Pénzügyi Bizottság
- Ügyrendi Bizottság
- Területfejlesztési Bizottság, valamint
- Társadalmi Kapcsolatok Bizottság.

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése és bizottságai aktív és kezdeményező szerepvállalása meghatározó jelentőségű a politikai egyeztetési folyamatok, a partnerség és a kapcsolattartás területeken.

Önkormányzatunknak területi önkormányzatként feladata, hogy hatáskörében eljárva minden intézkedésével a megye érdekeit szolgálja, kifejezve és érvényre juttatva a közakaratot, és elengedhetetlen, hogy az újabb kihívásoknak való megfelelés érdekében a gazdasági, társadalmi folyamatok fejlődésének aktív motorja, katalizátora legyen.

A Békés Megyei Önkormányzat a kitüntető díjak alapításáról és adományozásuk rendjéről 7/2015. (IV. 10.) önkormányzati rendelet megalkotásával („Békés Megyéért” „Elnöki elismerés” „Nemzetiségi díj” kitüntető díjak) törekszik elismerni a magas szintű szakmai tevékenységet a megyében.

A Békés Megyei Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) engedélyezett létszáma a Békés Megyei Önkormányzat 2015. évi költségvetési rendeletéről szóló 2/2015. (II. 13.) Ör. 16. mellékletében engedélyezettek szerint mindösszesen 35 fő. A Hivatal közfeladatait Titkársági és Jogi Osztály és Területfejlesztési és Területrendezési Osztály belső szervezeti tagozódásban látja el. A jegyzői feladatok végrehajtását az aljegyző, a Titkársági és Jogi Osztály és a Területfejlesztési és Területrendezési Osztály osztályvezetői segítik 20 fő közszerződéses tisztségviselővel. Az egyéb ügyviteli feladatok ellátása 1 fő ügykezelő és 5 fő munka törvénykönyve hatálya alá eső munkavállaló közreműködésével történik

A Békés Megyei Önkormányzat a 2014-2020 közötti Európai Unió programozási időszak tekintetben a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programban (a továbbiakban: TOP) megvalósuló fejlesztésekhez készít elő megyei szintű gazdaságfejlesztési részprogramokat a TOP tartalmi és forráskeretei között. Ezen túlmenően a helyi szintű tervezésben koordinációs szerepet is betölt a megyei önkormányzat. A feladatbővüléssel együtt prognosztizált munkatömeg növekedése okán 4 álláshely került betervezésre a 2015. évi költségvetési időszakban, amelyek feltöltése a konkrét feladatok megjelenésével, fokozatosan történik meg. Az említett üres álláshelyek kizárólag területfejlesztési és vidékfejlesztési feladatok ellátása céljából tölthetők be, amelyhez szükséges képesítési előírásokat a 29/2012. (III. 7) Kormányrendelet szabályoz.

A valamennyi közszolgálati jogviszonnyal rendelkező referens felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Idegennyelvtudással kapcsolatosan elmondható, hogy 11 fő rendelkezik valamilyen típusú nyelvvizsgával.

A Békés Megyei Önkormányzat a Békés Megyei Értéktár Bizottság sokrétű munkáját segítő együttműködési megállapodást kötött a Nemzeti Művelődési Intézettel, amelynek eredményeként 3 fő kulturális közfoglalkoztatott asszisztál a megyei értéktárak alkalmával.

Várhatóan a megyei önkormányzat új feladatként a hatáskörébe utalt uniós és hazai fejlesztési források elosztására, részben felhasználására kap közjogi felhatalmazást. A következő időszak kiemelt feladata lesz megteremteni az újabb feladatok szakszerű, hatékony végrehajtásának személyi, szervezeti, és működési feltételeit.

Az önkormányzat életében a jövőben várható új feladatokra figyelemmel elsődleges cél az önkormányzat és a hivatal stratégiai alkalmazkodó képességét, a szervezeti rugalmasságot, és a folyamatos tanulást magas szinten támogató munkavégzési rendszer működtetése, a választott közgyűlési képviselők és a közszolgálati tisztviselők elkötelezettségére alapozva, biztosítva a folyamatos továbbképzés lehetőségét.

Ma már elfogadott tény, hogy a munkaerő szakképzettsége, tudása, elkötelezettsége és motiváltsága a nemzeti és a vállalati tőke egyik részét alkotja. Az emberi erőforrások kezelésében való jártasság napjainkban a versenyképesség, a siker kulcstényezője, ezért stratégiai kérdéssé vált. Az emberierőforrás-gazdálkodás azon funkciója, amely az emberekkel, mint a szervezet alapvető erőforrásával foglalkozik, amelynek célja, hogy biztosítsa az alkalmazottak munkaerejének leghatékonyabb felhasználását a szervezeti és az egyéni célok megvalósítása érdekében.

Feladata olyan rendszerek létrehozása, működtetése és fejlesztése, amelyek biztosítják az alkalmazás kereteit, kezdve az alkalmazott belépésétől az alkalmazott és a szervezet kapcsolatain át a szervezethez való kiválásig.

A Hivatal tekintetében a megfelelő számú és a feladatellátáshoz igazodó képzettségű és gyakorlatú, innovatív és rugalmas, az új helyzetekhez alkalmazkodni képes munkaerőből álló végrehajtó szervezet működtetése kiemelt fontosságú. Nélkülözhetetlen a köztisztviselők ismereteinek állandó megújítása, az élethosszig tartó tanulás folyamatának támogatása, ahhoz, hogy képesek legyenek az önkormányzati ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok maradéktalan, színvonalas ellátására. Mindezek keretében valamennyi közszolgálati tisztségviselő a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Vezető- és Továbbképző Intézete által meghirdetett továbbképzési programokat 4 éves ciklusokra bontva a jogszabályi előírásoknak megfelelően teljesítik. Valamennyi tisztségviselő a szakmai feladataik ellátáshoz kapcsolódó specifikus képzéseken vesznek részt, amely elvégzéséről tanúsítványt kapnak.

3.5 Nemzetiségi önkormányzatokkal kapcsolatos feladatok

Békés megyében, annak 75 településén, jelenleg 80 települési nemzetiségi önkormányzat működik (roma, román, szlovák, lengyel, német, szerb). A nagyszámú települési nemzetiségi önkormányzatok erősítik a megye sokszínű nemzetiségét. A 2014. októberi választás eredményeként a Megyében négy területi nemzetiségi önkormányzat (roma, román, szlovák és német) jött létre, melyek munkáját – a jogszabályban előírtaknak megfelelően – a megyei önkormányzat hivatala útján segíti. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény értelmében a megyei önkormányzat együttműködési megállapodás alapján biztosítja a megyei nemzetiségi önkormányzatok működésének feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

A Békés Megyei Önkormányzat a nemzetiségi önkormányzatokkal kapcsolatos tevékenységét a Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága útján látja el. A Bizottság feladata különösen a megyében élő nemzetiségek életkörülményeinek, szociális és kulturális helyzetének figyelemmel kísérése, hagyományápolás segítése, értékek megőrzése és gyarapítása. A Bizottság támogatja a települési nemzetiségi önkormányzatok, továbbá a nemzetiségek megyei szövetségeinek, egyesületeinek munkáját, valamint figyelemmel kíséri a nemzetiségek életkörülményeinek javítását szolgáló pályázati kiírásokat, javaslatot tesz pályázat benyújtására.

A nemzetiségekkel történő együttműködésnek megvan tehát a már kialakult rendszere. Célunk, hogy pályázati lehetőségeken keresztül segítséget tudjunk nyújtani a nemzetiségi szerveződések hagyományőrző, kulturális tevékenységéhez, a megyében élő nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzéséhez, valamint egyéni és közösségi jogaik biztosítása érdekében a jövőben is figyelemmel kísérjük és támogatjuk a területi nemzetiségi önkormányzatok működését.

IV. A GAZDASÁGI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA

A fentebb részletezett Program megvalósítását a következő alapelvek mellett szükséges szervezni:

- i. **A Békés Megyei Önkormányzat Hivatalának, és az Önkormányzat Közgyűlésének proaktív és kezdeményező szerepvállalása teremtheti meg a stratégiai célkitűzések megvalósítását, az egész megyére kiterjedő partnerség elvének biztosítása mellett.**
- ii. **Az önkormányzat teljes gazdálkodásának tervezését és végrehajtását a pénzügyi egyensúly fenntartása határozza meg.**
- iii. **A program végrehajtása során a kötelező feladatellátásnak prioritást szükséges biztosítani, az önként vállalt feladatok ellátását pedig a költségvetési lehetőségekhez szükséges igazítani.**
- iv. **A költségvetési kereteken túlmutató feladatellátás pályázati források feltérképezésével és mozgósításával lehetséges.**

